

سال دوم - شماره بیست و یکم - هفته چهارم آبان ماه ۱۳۹۹
نشریه روابط عمومی کانون وکلای دادگستری مرکز

سالروز تأسیس کانون وکلا، مولود اندیشه آرمان خواهانه حقوق بانانی بود که حکومت قانون را در سپهر مشروطه خواهی طلب نموده و از خاستگاه ایجاد نهاد وکالت، پاسداری و دیده بانى حقّ دفاع شهروندان و تضمین آزادی و احتراز از عدالت قضایی را مشق نمودند. یادآوری این مناسبت با میمنت، صرفاً تقویم نگاری تاریخی نیست؛ بلکه تذکار مسئولیت شناسانه‌ای است که جایگاه حقوقی این نهاد مدنی مستقل را در وجدان جامعه حقوقی زنده نگه دارد و پایگاه مردمی نهاد وکالت را مستحکم‌تر سازد. میعاد تأسیس کانون وکلا در ۲۰ آبان ۱۳۰۹ حکایتگر ميثاق پیوند با حقوق مردم به‌منظور تحقق خیر عمومی و عدالت قضایی برای ارتقای حقوق انسانی و مهابت حقّ دفاع است. این خجسته‌روز بر مدافعان حقوق مردم مبارک باد!! جلیل مالکی - رئیس کانون وکلای دادگستری مرکز.

۲۰ آبان سالروز تأسیس کانون وکلای دادگستری در ایران

پس از تشکیل محاکم قضایی عدلیه (دادگستری) به همین کیفیت اشخاصی به عنوان وکیل در عدلیه مشغول به کار شدند. به علت نبود قوانین دادرسی، نظم رسیدگی‌ها از طریق ابلاغ‌های وزاری عدلیه انجام می‌شد اما به نظر کافی نبود.

مشیرالدوله (حسن پیرنیا) در زمان وزارت خود برای اصلاح موقت اوضاع تدبیری اندیشید و هیأتی را به نام (کمیسیون تنقیح قوانین) که بعداً اداره شد به سال ۱۲۸۷ شمسی تشکیل داد. کار آن ترجمه قوانین خارجی و تهیه مقررات بود. اما عدم وجود قوانین تولید سوء جریان نمود و تدریجاً شدت یافت و موجب عدم رضایت مراجعین عدلیه شد. تا اینکه وثوق‌الدوله وزیر وقت در آبان ماه ۱۲۸۸ شمسی دستور زیر را صادر کرد: «چون این مدت ترتیب اعمال وزارت عدلیه به شرایط و مقررات قانونی کاملاً مقرون و متضمن نبوده و به این واسطه اوقات اعضای محاکم دچار تضییع احقاق حقوق متظلمین در عقده تأخیر و تعویق مانده لهذا چندیست که در کمیسیون تنقیح قوانین به استخراج و تهیه مواد لازمه قوانین عدلیه شروع شده استخراج و طبع گردید و برای تحصیل آسایش ارباب دعاوی و حقوق و تسهیل کار آنها قانون راجع به وکلای عدلیه بدو و سایر قوانین لازمه عدلیه هم مترجاً طبع خواهد شد و چون در زمان گذشته عنوان وکالت مشروط به شرایط قانونی و مقرون به نکات علمی نبوده شاید در انظار مردم پست و بی قدر به نظر می‌آمده ولی حالا که مقررات قانونی و شرایط علمی به میان آمده یقین است هر وکیلی به طور امتحان این رسمیت و عنوان را دارا باشد البته شئونات لازمه و افتخارات مخصوصه را هم دارا خواهد بود.....زمره وکلای عدلیه قدیماً و جدیداً از این تاریخ تا یک ماه دیگر مطابق شرح قانون راجع به خودشان امتحانات لازمه را بدهند که اگر معلوم شد بر طبق قانون دارای علم و شرایط این کار هستند البته عنوان

و دخالت آنها در امر وکالت پذیرفته خواهد شد والا در صورت فقدان شرایط یقین است که از این عنوان و اشتغال منصرف شده اسباب معطلی مردم نشوند.» امضا - وثوق‌الدوله. اجتماعات وکلا از همان آبان ۱۲۸۸ با دستورالعمل وزارتی شروع به خودنمایی کرد. عمده اعتراضات در خصوص برگزاری امتحانات بود آنها می‌گفتند امتحان از شرایط لازمه استخدام است و ما که سمت خدمتی نداریم و حقوقی از دولت نمی‌گیریم. اوضاع قریب به دو سال به روال سابق گذشت تا زمانی که قانون اصول تشکیلات عدلیه وضع و انتشار یافت و به موجب آن فرمان و نظام نامه امتحان صادر و اعلام گردید. این قانون در شهریور ۱۲۹۰ شمسی مصوب کمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی و مشتمل بر ۲۶۳ ماده دارای یک مقدمه و چهار باب و چند فصل بود که در شرایط و اوصاف وکلای رسمی و وظایف آنها در باب چهارم بود و ذکاءالملک وزیر وقت عدلیه نظام‌نامه امتحان وکلای رسمی عدلیه را ابلاغ کرد. بعد از وضع و انتشار قانون اصول تشکیلات عدلیه موضوع یکی از اعتراض‌های معترضین بر دستورالعمل وزارتی منتفی شد. اما اجتماعات وکلا پایان نداشت و حتی به قانون بودن اصول تشکیلات عدلیه ایراد داشتند و عنوان می‌کردند این مواد فقط مصوبه کمیسیون عدلیه مجلس را دارد و از مجلس شورای ملی نگذشته است. در آن میان روزنامه‌ای به نام «زبان آزاد» ناشر افکار و ارگان این اجتماع گردید. بالاخره افکار دانشمندان و رجال و اشخاص مؤثر کشور نیز متوجه حقانیت جامعه وکالت گردید و در نتیجه وزارت عدلیه خود را ناچار دید که به حرف‌های وکلا توجه نماید و در تیرماه ۱۲۹۶ نظام نامه امتحان وکلای رسمی عدلیه را تنظیم و به امضای اسمعیل وزیر عدلیه وقت نمود و نظام نامه قبلی را نسخ کرد. پس از تدوین این نظام نامه وزیر عدلیه وقت تغییر کرد و وزیر بعدی به منظور توسعه اختیارات وزارتی مرداد ماه ۱۲۹۷ تغییراتی

در دو ماده داد و نصرت الدوله وزیر عدلیه ماده واحده‌ای به شرح زیر امضا و منتشر کرد: «ماده واحده - به محض انتشار و اعلان صورت اسامی وکلای رسمی عدلیه که فوراً پس از اتمام امتحان آنها به عمل می‌آید وکلای مزبور مکلف خواهند بود که خود را نسبت به نظام نامه که از طرف وزارت خانه عدلیه راجع به تشکیلات هیات وکلا ترتیب داده می‌شود مطیع دانسته و از مفاد آن تخلف نورزند. نصرت الدوله- وزیر عدلیه». سپس نظام‌نامه مجمع وکلای رسمی در ۲۴ ماده توسط هیأتی به ریاست سنی آقا شیخ علی اکبر اشتهاوردی ابلاغ شد. در ماده ۵ این نظام نامه هیات مدیره عبارت است از یک نفر رئیس یک نفر نایب رئیس و پنج نفر عضو هیات مدیره که از بین پنج نفر اعضا یک نفر منشی و یک نفر تحویلدار انتخاب می‌شود... در تیر ماه ۱۳۰۰ شمسی انتخابات بلافاصله انجام شد و میرزا قوام الدین با ۲۶ رای - حکیم الهی با ۲۳ رای -فاضل بروجردی (همراز) ۱۹ رای - آقاشیخ جلال ۱۴ رای و نقیب زاده و میرزا ابوالفضل تهرانی و فاضل عراقی هر کدام با ۱۳ رای به عنوان اعضای هیات مدیره و آقا شیخ جلال الدین به عنوان رئیس و نقیب زاده به عنوان نایب رئیس انتخاب شدند. هیات مدیره در طول یک سال فعالیت‌های بسیار خوبی انجام داد اما بر اثر اختلافات داخلی جامعه وکالت دیگر مجمع عمومی تشکیل نشد. بنابراین مدت انتخاب هیات مدیره منقضی گردید و آن تشکیلاتی که با جدیت ایجاد شده بود، از بین رفت. پس از پایان کودتای اسفند ۱۲۹۹ اوضاع سیاسی و اجتماعی آن زمان آشفته بود تا اینکه با اعلام انقراض سلطنت قاجاریه در نهم آبان ۱۳۰۴ از طرف مجلس دوره پنجم تقنینیه و تشکیل مجلس موسسان و تغییر چهار

در شهریور ۱۲۹۰ شمسی

افکار دانشمندان و رجال و اشخاص مؤثر کشور نیز متوجه حقانیت جامعه وکالت گردید و در نتیجه وزارت عدلیه خود را ناچار دید که به حرف‌های وکلا توجه نماید

اصل از متمم قانون اساسی منجر به استقرار سلطنت در خاندان پهلوی گردید. در کابینه مستوفی‌الممالک، علی اکبر داور وزیر عدلیه بود که سازمان دادگستری آن زمان را در هم ریخت و در ۲۰ بهمن ۱۳۰۵ در جراند آگهی نمود که: «کلیه تشکیلات عدلیه موجوده در تهران از فردا منحل است». در ششم اردیبهشت ۱۳۰۶ تشریفات رسمی افتتاح عدلیه در کاخ گلستان انجام شد. در ادامه کمیسیون عدلیه مجلس شورای ملی آن دوره طی اصلاح فصل دوم اصول تشکیلات عدلیه

بر کلیه حقوق مقرر وکلا خط ابطال کشیده جرح و تعدیل‌های خلاف اصولی در آن نمود؛ عنوان وجود مجمع وکلای رسمی را به کلی حذف و حق طبیعی انتخاب و ایجاد هر گونه بنگاه یا موسسه فنی وکلا را از بین برد و ماده‌ای بر آن افزود که به موجب آن وکلا مکلف شدند هر گونه مقررات و نظاماتی را که وزارت عدلیه برای آنها تنظیم نماید بدون چون و چرا رعایت و اطاعت نمایند و به موجب ماده ۱۰۸ که نیز بر آن اضافه شد به وزیر عدلیه حق و اجازه داد که به هر وسیله از سوء اعمال و اخلاق وکیلی مطلع شد او را قبل از رسیدگی و احراز صحت و سقم آن اتهام موقتاً از وکالت ممنوع نماید. قانون اصول تشکیلات وزارت عدلیه مشتمل بر ۱۱۸ ماده در تاریخ ۲۷ تیرماه ۱۳۰۷ به تصویب کمیسیون عدلیه مجلس رسید و بر اساس قانون باید به اجرا گذارده می‌شد که به امضای رئیس مجلس شورای ملی حسین پیرنیا رسید. قوام الدین مجیدی می‌گوید: وکلای دادگستری به حکم عقل و تجربه از سنت طبیعی بردباری در تحمل شدائد و سختی‌ها که از اختصاصات هر اجتماع منور و متفکر است برخوردارند و در برابر مواد خلاف منطق قانون اصول تشکیلات و مقررات ناهنجار را با سکوتی اعتراض آمیز گذرانیدند و متحد بودند و با وجود این از هیچ گونه کمکی در مواقع استمداد وزارت عدلیه دریغ نداشتند. چنانکه در همین احوال عضویت کمیسیون مختلط قضایی را به دعوت وزارت عدلیه پذیرفتند و از اوایل سال ۱۳۰۸ تا اواخر سال ۱۳۰۹ مرتباً در جلسات آن شرکت می‌نمودند. این کمیسیون مرکب بود از منصور السلطنه عدل، وجدانی دادستان کل آن زمان، گلیپاگانی و معاون اولی ایشان، آقاشیخ جلال نهایندی و شیخ رضا ملکی، سید هاشم وکیل، دکتر آقا بابوف و قوام الدین مجیدی از وکلا به ریاست وزیر عدلیه (علی اکبر داور) تشکیل شد. از طرفی داود پیرنیا فرزند ارشد مرحوم مشیرالدوله (حسن پیرنیا) ریاست اداره احصائیه امور قضایی را در سنواتی متممادی داشت او حقوقدان و موسیقی دان بود و شخصاً علاقه خاصی به حفظ حیثیت وکلا نشان می‌داد. عملی شدن فکر تأسیس کانون هم نسبت خیلی زیادی مرهون جدیت او بود که مرتباً در بهبودی وضع وکالت و نیرومندی فکری و شغلی وکلا می‌کوشید. روز ۲۶ تیرماه ۱۳۰۹ به دعوت داود پیرنیا عده‌ای از وکلا در منزل ایشان جمع شدند و پیرنیا با ذکر مقدماتی اظهار نمود که آقای وزیر عدلیه مصلحت می‌داند کانون وکلا تشکیل شود و دعوت آقایان برای این منظور می‌باشد. در این جلسه نیمه رسمی بحث کیفیت تشکیل و سازمان «کانون وکلا» و از همه مهمتر تأمین بودجه جنبه و... مخارج ابتدایی تأسیس آن به عمل آمد و در هر قسمت تصمیم مقتضی اتخاذ شد و نهایتاً به صورت رسمی روز بیستم آبان ماه ۱۳۲۰ کانون وکلا از طرف مرحوم داور افتتاح شد. روزنامه ایران روز ۲۱ آبان ماه ۱۳۰۹ مفصلاً به این افتتاح پرداخته است.

کانون وکلای دادگستری مرکز

«جلسات کمیسیون‌ها به صورت مجازی»

باتوجه به به تعویق افتادن جلسات حضوری و انتخاب اعضای کمیسیون‌های باقی مانده کانون مرکز به دلیل شیوع ویروس کرونا مقرر شد تا اطلاع ثانوی جلسات کمیسیون‌ها به صورت مجازی برگزار شود و جلسه هیأت مدیره برای انتخاب اعضای کمیسیون‌های باقی مانده به صورت حضوری در دستور کار قرار گیرد.

کانون وکلای دادگستری مرکز

سال دوم - شماره بیست و یکم - هفته چهارم آبان ماه ۱۳۹۹
نشریه روابط عمومی کانون وکلای دادگستری مرکز

«گزارش کمیسیون جهش تولید»

در جلسه ۱۳۹۹/۸/۱۸ هیأت مدیره، رئیس کانون مرکز ضمن تشریح طرح‌های غیر کارشناسانه‌ای که در رابطه با نهاد وکالت در مجلس شورای اسلامی مطرح است، گزارش مفصلی از جلسات برگزار شده در کمیسیون جهش تولید را به استحضار هیأت مدیره رساندند و از همه اعضای هیأت مدیره و آحاد وکلای دادگستری درخواست کردند که با مطالعه دقیق طرح‌های مذکور تبعات منفی آن‌ها را برای مردم و نظام حقوقی کشور تشریح نمایند.

تشکیل و تاسیس کانون وکلا

به قلم روانشان

سید محمد رضا جلالی نایینی

دکتر سید محمد رضا جلالی نایینی - مجله کانون وکلا پاییز و زمستان ۱۳۵۵ شماره ۱۳۶ و ۱۳۷:

با تشکیل و تأسیس دادگستری یعنی حدود یک سال پس از برچیدن بساط قضاوت کنسولی در سراسر ایران و سپردن امر قضاوت به قضاات عدلیه، نخستین گام برای ایجاد کانون وکلای دادگستری برداشته شد و در تیر ماه ۱۳۰۹ وزیر وقت دادگستری دستور داد اداره احصائیه امر قضایی، راجع به تأسیس کانون وکلا با وکلای دادگستری مذاکره نماید و نظرات آنان را بخواهد. در ۲۶ تیر ماه همان سال در وزارت دادگستری از وکلای دادگستری دعوت به عمل آمد (به نقل از قوام‌الدین مجیدی وکلا به خانه داود پیرنیا دعوت شدند. مجله کانون سال‌های ۳۱ و ۳۲) و جلسه‌ای ترتیب یافت و در این جلسه اظهار شد که وزارت عدلیه مصلحت می‌داند که کانون وکلای تشکیل شود. وکلا با مسرت و شادی تمام از این خبر و پیشنهاد استقبال نمودند و برای تأمین مخارج تأسیس کانون هر یک به عنوان اعضاء مؤسس مبلغی تعهد پرداخت نموده و در صندوق عدلیه ایداع کردند. با پرداخت این وجوه، محلی برای کانون در قسمت جنوبی خیابان باب همایون مقابل ساختمان جدید وزارت دارائی اجاره و روز بیستم آبان ماه همان سال کانون وکلای

وزیر عدلیه وقت ضمن نطقی گفت:

منظور اصلی

از تأسیس کانون وکلا

ترتیب وکیل خوب است

دادگستری رسماً افتتاح شد. وزیر عدلیه وقت ضمن نطقی گفت: منظور اصلی از تأسیس کانون وکلا تربیت وکیل خوب است. اضافه نمود: جای تردید نیست که جریان محاکمات تنها نباید از دوسیه باشد و قاضی تنها روی دوسیه حکم نمی‌دهد بلکه عاملی مؤثر در این مورد وجود دارد که آن موضوع وکلای مدافع است که نباید بگذارند قاضی در محاکمات و قضاوت خود از قانون منحرف شود این است که در تمام دنیا کسانی که در کارهای قضایی وارد هستند می‌دانند که بدون اینکه وکیل خوب تهیه شود، تهیه عدلیه خوب محال است. بدین ترتیب پیرو تأسیس عدلیه جدید برای نخستین بار مرکزی به نام کانون وکلای عدلیه به وجود آمد که وابسته به یکی از ادارات وزارت عدلیه گردید و ریاست آن با شخص وزیر عدلیه بود و وکلای عدلیه نیز تابع نظامات وزارت دادگستری بودند.

افتتاح کانون وکلا

ساعت ۵ بعد از ظهر امروز کانون وکلای عدلیه از طرف آقای وزیر عدلیه با حضور عموم رؤسای ادارات وزارت عدلیه و قضاات مفتوح و کانون مزبور رسمیت خواهد یافت.

کانون وکلا محل تجمع وکلای عدلیه و مشاوره آنها و بالاخره تبادل نظر در قوانین مصوبه است که در ضمن عمل معایب و محاسن آن معلوم میگردد.

محل این تجمع در جای محکمه استیناف میباشد. کانون وکلا تحت نظر آقای میرزا داود خان پیرنیا رئیس اداره احصائیه وزارت عدلیه خواهد بود که بر حسب تقاضای ایشان ریاست افتخاری آن را خود آقای وزیر عدلیه عهده‌دار گردیده اند.

علاوه بر شور و مطالعه در قوانین مصوبه لوایح و نظامنامه هائی که تهیه میگردد نیز در این کانون تحت شور و مطالعه قرار خواهد گرفت.

سراق و دوسیه‌های مربوطه به آقایان وکلای عدلیه که حاوی معلومات و تخصص آنها در قسمت امور قضائی خواهد بود در کانون مزبور تنظیم و تدوین خواهد شد که در آخر هر سال از طرف اداره احصائیه بدوایر قضائی مرکز و ایالات و ولایات ارسال شود تا رؤسای محاکمات نظریات خود را دایر بصحت عملیات آنها تصدیق نماید. بدو ۳۹ نفر از وکلای عدلیه از طرف آقای پیرنیا بعنوان عضو مؤسس دعوت شده بودند که مخارج اولیه آنرا نیز این عده تلدیه نموده بودند و از اعتبار مزبور عمارت فوقانی و تحتانی محل ساق اداره راه آهن (اداره استیناف) تعمیر و مفروش و مبله شده است - اکنون عده اعضای کانون وکلا از ۷۰ نفر بالغ میشود که ۴ نفر آنها (با خود آقای پیرنیا) عضو مؤسس و ده نفر عضو غیر مؤسس درجه اول و بیست نفر درجه دوم می‌باشند.

در عمارت کانون وکلا اطاق‌های مخصوصی برای رفاهیت عمومی و کلاء تهیه شده و تمام قوانین مصوبه و قوانین مربوطه به امور قضائی همیشه در دست رس وکلاء قرار خواهد گرفت.